

PANUN pakinoita

KORPIKIRJAILIJA NÄYTEILLÄ, ei nyt tosin aivan henkilökohtaisesti, mutta eipä paljon muutenkaan. Eilen avattiin Pohjalaisen Kirjakaupan toisessa kerroksessa mielenkiintoinen kirja- ja valokuvanäyttely, joka on järjestetty Ilmari Kiannon äskettäin ilmestyneen muistelmateoksen »Iki-Kianto muistelee» ilmestymisen johdosta. Tämä kirjahan on kautta maan ja koko lehdistön herättänyt suurta huomiota, joten on hauska todeta, että ikäkirjailija täällä vanhassa koulukaupungissaankin tämän juhlavuotensa toisen merkkitapauksen tiimoilta saa tällaista huomiota osakseen.

Kysymyksessä on lähinnä ensipainosten näyttely, mutta kun IK:sta on kysymys, sellainen varmasti kiinnostaa muitakin kuin nimenomaisia bibliofileja. Nämä esille pannut kirjat ovat elävä luku suomalaista kulttuurihistoriaa ja sisällyttävät itseensä ajanjakson, johon mahtuu oma elämämme, vieläpä useimmissa tapauksissa vanhempiemmekin elämä, eräissä tapauksissa iso-vanhempiemmekin.

Tuossa ovat ensiksikin nuo vuosisadan lopun kirjautudet »Väärällä uralla» ja »Soutajan

laukuja», kaksi pienehköä nidettä, joista esikoinen näyttää maksaneen kokonaista — 2 (kaksi) markkaa! (Takakannen mukaan; etukanteen on painettu nuppi-neulalla kiinnitetyn hintalapun kuva, jossa merkintä »Hinta 1:75 p.») Takakannessa ei muuten ole sen 2 mk:n lisäksi muuta, ei mitään kustantajan selostusta siitä »kuinka lahjakas nuori kirjailija tässä...» Werner Söderström muuten oli tämä ensimmäinen kustantaja. Kirjan nimilehdelle painettu omistuskirjoitus on aikalailla tyyppillistä Kiantoa (Calamnius hän siihen aikaan tosin oli, mutta; tarkoitan, tulevaa Kiantoa). Näin se kuuluu: Vaihtelevien tunteiden ihmislapsille omistaa nämät muistot Tekijä. — Runoesikoisen, Soutajan Lauhujen, kansi käikessä vanhanaikaisuudessaan — tai ehkäpä siksi juuri — on melkein tyylikäs. Tässäpä kirjassa, vuonna 1897 siis, on jo myös se »Sydänmaan lammella», jonka mainion runon papinpoika 20-vuotiaana oli runoilut (-94).

Nuoruuteen kuuluu toki vielä »kokoelma mielialoja», »Nuoren miehen kädestä». 30-vuotiaana 1904. Paimoasussa kiinnittää huomiota sellainen erikoisuus kuin

että sisällysluettelo on pieneillä petiitillä painettu kansisivuille. Nyt onkin jo kustantaja Otava, oli ollut jo vuosisadan vaihteesta, joskin Kianto ajoittain oli niinkin tuottelias, että lähetti 2—3 kirjaa vuodessa markkinoilulle. Silloin ei yksi kustantaja enää riittänyt. — Kirjoilla on kohtalonsa! (— niinkuin saappaillakin, sanoisi Haanpää.) Tämä mieliala-kirja esim. näyttää aikaanaan kuuluneen Georg H. Theslöf nimiselle kansalaiselle. Nyt siinä on puumerkki, josta olen tavainani tutun miehen, Heikki A. Reenpään.

»Nirvana. Lemmentarina», »Vanha pappila», »Pyhä Rakkaus», »Punainen viiva»... Kaidista niistä voisi pakista, mutta tuossa nyt on tuokin kuuluisuus, joka yhdellä iskulla vei 35-vuotiaan tekijänsä lopullisesti läpi, hyvä, ettei etulinjan ohikin, niin etulinjan taistelijana kuin IK jo tätä ennen olikin ehtinyt esiintyä. Punaisen viivan ensipainos on verraten koruton kappale, kirjan nimi vain mustalla kehystetyin punaisiin kirjaimin. Monenlaisen painoasun tämä kirja sitten on ehtinytkin läpikäydä ennen nyt markkinoilla olevaa 9. painostaan. Entäpä »Ryysyrannan Jooseppi» sitten! Siinä on kirja itse, kannessa piirtäjän näkemys Joosepista, vieressä itse

Jooseppi valokuvattuna sekä »maisterin» ja kirjailija Arvi Järventauksen että mökkinsä ja perheensä kanssa. Vieressä on vielä se käsikirjoitus, viime kesänä kirjoitettu, joka on painetuna tähän juurikään ilmestyneeseen muistelmakirjaan ja jossa kerrotaan miten Ryysyrannan Jooseppi, köyhän kansan romani, on syntynyt. Käsialanäyttelynä kirjoitus on hyvä, sillä siinä on aluksi selvää ja lopuksi — vähemmän selvää. Ne tietävät, jotka joskus ovat Kiannon kortteja favailleet. (Kirjoittihan Väinö Katajakin kerran, että »kiitos kortistasi, josta tosin en selvää saanut!»).

Olisi ollut hauska, jos Otava, kun kerran lainaan lähetti, olisi lähettänyt vielä enemmän näitä ensipainoksia, kaikkikin, mikä valittuineen, käännöksineen tekisi varmaan yli yhden kappaleen kirjailijavuotta kohden, mutta hyvä toki näinkin. Mainitseni lisäksi on nimittäin muitakin, luonnollisesti myös viimeisin teos ja sitä ennen ilmestynyt uudet valitut, tänä vuonna sekini, kookkaita ja hauskoja valokuvia vanhanpappilan ajoista nykyiseen Helsingin-kotiin.

Kunpahan käytte vilkaisemas-
sa, niin tiedätte!